

дання завідома неправдивого висновку. Хоч в законі вказано, що рішення про призначення експертизи є для нього обов'язковим, відповідальність за його нез'явлення також не передбачена.

Підсумовуючи, можна сказати, що МК України наділив посадових осіб митних органів широким колом повноважень, які дозволяють отримувати необхідну доказову базу для кваліфікації вчиненого діяння і визначення відповідальності за порушення митних правил. Проте, відсутність роз'яснення певних положень, чіткого закріплення правового статусу учасників провадження інколи можуть поставити під сумнів об'єктивність митного розслідування.

Левченко С.Г.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри морського та митного права*

ВЗАЄМОДІЯ МИТНИХ ОРГАНІВ З СУБ'ЄКТАМИ ПРИВАТНОГО ПРАВА: УПОВНОВАЖЕНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ОПЕРАТОР

Зростання обсягу міжнародної торгівлі спонукає до активного співробітництва та інтенсивного спілкування між митною службою та учасниками зовнішньої торгівлі, це має велике значення для взаємодоповнюючих зусиль з реалізації ними своїх цілей та виконання зобов'язань. Оскільки митна служба є важливим елементом у системі міжнародної торгівлі, потрібно щоб митниці використовували у своїй роботі сучасні методи митної діяльності й прагнули до максимального спрощення зовнішньоторговельної діяльності. Використовуючи систему керування ризиками, митна служба визначає, які товари та які учасники зовнішньої торгівлі характеризуються належним рівнем дотримання митного законодавства й, отже, становлять низький ступінь ризику для цілей митного контролю. Для таких учасників можуть бути затверджені спеціальні або прискорені процедури, які передбачають незначне втручання з боку митних органів при митному контролі та оформленні товарів.

Важливим етапом у розвитку системи взаємодії митної служби та учасників ЗЕД є введення в українську митну практику інституту уповноваженого економічного оператора (далі – УЕО). Ця новела митного законодавства заснована на нормах міжнародного права, за якими УЕО – це суб'єкт (один із учасників зовнішньоекономічної діяльності), який нарівні з митними органами забезпечує безпеку та надійність міжнародного ланцюга поставок товарів.

Сутність створення інституту УЕО в Україні полягає у наданні певній категорії підприємств, які користуються довірою митних органів, можливості використовувати спеціальні спрощення. Статус УЕО надається підприємству митницею шляхом видачі сертифіката УЕО та включення його до Єдиного реєстру УЕО. Відповідно до норм МК України (Митний

кодекс України від 13 березня 2012 р.// Голос України від 21.04.2012. – № 73-74), УЕО – це підприємство, створене відповідно до законодавства України, яке відповідає умовам, встановленим ст. 14 МК України, та має право користуватися спеціальними спрощеннями відповідно до ст. 15 МК України. Порядок же застосування спеціальних спрощень, передбачених ст. 15 Кодексу, встановлений Кабінетом Міністрів України (Про затвердження Порядку застосування спеціальних спрощень, що надаються уповноваженому економічному оператору: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 р. № 447 // Урядовий кур'єр від 30.05.2012.– № 95).

У той же час існують певні проблемні питання діяльності УЕО, пов'язані з його новизною:

1) деякі умови, дотримання яких дає можливість підприємству отримати сертифікат УЕО, створюють дисбаланс у відносинах «держава – бізнес» (Лисовець Т. Отримання статусу уповноваженого економічного оператора: про що мовчить Митний кодекс // Юридическая практика. – 24 июля 2012 г. – с. 7);

2) механізм застосування митних процедур для реалізації спеціальних спрощень, прописаний у Порядку застосування спеціальних спрощень, що надаються УЕО, дуже поверховий.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 14 МК України, для отримання сертифікату УЕО підприємство повинно відповідати певним умовам. Якщо деякі умови можна назвати цілком адекватними, то умова стосовно відсутності на день звернення до митниці суми непогашеного грошового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки, викликає деяке незрозуміння. Зазначена умова зводиться до наявності самого факту визначення грошового зобов'язання за результатами документальної перевірки. Виділення в окремі пункти отримання сертифікату відсутності на день звернення до митниці невиконаного зобов'язання по сплаті митних платежів та пені, а також відсутність на день звернення до митниці заборгованості відповідно до податкового законодавства, наявності нарахованого, але не узгодженого в установленому законом порядку грошового зобов'язання (наприклад, податкового повідомлення-рішення, що оскаржується в адміністративному або судовому порядку, строк сплати за яким не настав), позбавляють підприємство можливості отримати сертифікат УЕО. Мало того, наявність непогашеного грошового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки, також є підставою для призупинення дії сертифікату УЕО до моменту погашення такого зобов'язання. Така норма робить підприємство заручником статусу УЕО, вона позбавляє його можливості доводити неправомірність нарахування і змушує або «підкоритися силі» і покійливо заплатити нараховане, нехай навіть неправомірно, грошове зобов'язання, або фактично під час оскарження на певний період позбутися цього статусу.

Відповідно до МК України, документальні планові виїзні перевірки на підприємстві, що має статус УЕО, повинні проводитися не частіше одного разу на 30 місяців, замість одного разу на 12 місяців для підприємств, що не мають такого статусу. Але, з урахуванням можливості проведення позапланових перевірок і відносин державних органів до бізнесу в Україні, ця перевага нівелюється. Крім того, положення п. 22 ст. 58 МК України гарантують УЕО автоматичне застосування методу визначення митної вартості за ціною договору (контракту) по імпортованих товарах (вартість операції). Однак слід не забувати про можливість здійснення контролю правильності визначення митної вартості після завершення митного контролю.

Безперечно, застосування спеціальних процедур сприятливе як для митної служби, так і для учасників зовнішньої торгівлі. Вони полегшують рух товарів, створюють зацікавленість у дотриманні правил їх переміщення та дозволяють більш ефективно використовувати ресурси митної служби, сприяють упровадженню сучасної концепції партнерства між митними органами, учасниками зовнішньої торгівлі й третіми особами у сфері міжнародної торгівлі. Однак очевидно, що спеціальні спрощення та механізми їх застосування в Україні на практиці ще довго будуть вдосконалюватися. Можливо, настане той час, коли інститут УЕО дійсно перетвориться у взаємовигідну співпрацю держави та бізнесу. Але на даний момент отримання спеціальних спрощень для УЕО може обійтися «дуже дорого».

Біленець Д. А.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри морського та митного права*

ОСНОВНІ ПОВНОВАЖЕННЯ ГОСПОДАРСЬКО- ЕКСПЛУАТАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ МИТНИЦІ З ПИТАНЬ РОЗВИТКУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ МИТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ, ЩО ЗНАХОДЯТЬСЯ В ЗОНІ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИЦІ

Відділ є структурним підрозділом Митниці, який здійснює діяльність зі створення умов для належного рівня функціонування Митниці та роботи її персонального складу з метою забезпечення виконання завдань, покладених на Митницю (Митне право в Україні: Навч. посібник. Вид. 3-є доповн. і переробл. – Харків: Еспада. 2004. – 78с.).

Відділ підпорядковується одному із заступників керівника Митниці, який спрямовує роботу Відділу відповідно до розподілу обов'язків між керівником Митниці та його заступниками. У частині питань складського обліку майна, що переходить у власність держави, та розпорядження ним методологічне забезпечення діяльності Відділу здійснюється Управлінням фінансів, бухгалтерського обліку та звітності.